

Nov. 2011

Potápačský občasník

eNews

**Novinky
z prostredia
potápačského
centra a klubu Aronnax**

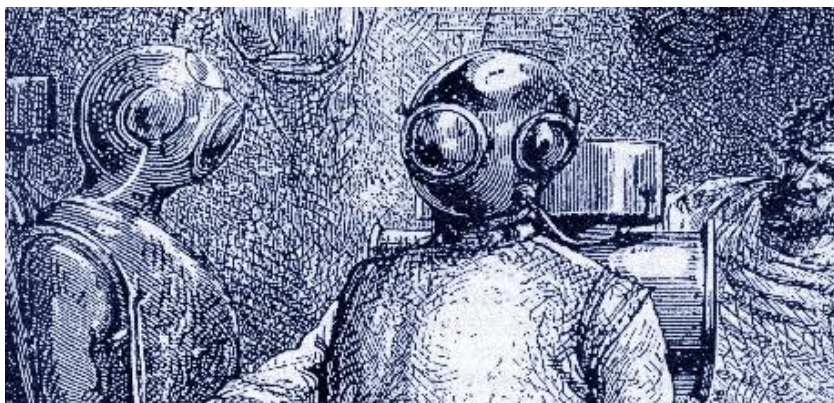
0903 228 688, www.aronnax.sk, centrum@aronnax.sk

Vývoj potápania u nás

S výučbou potápania u nás, sme začínali začiatkom 90-tich rokov. Dnes po takmer 20 rokoch skúseností, môžeme konštatovať, že priemerný vek, pohlavie, pohľad na svet či vzťah k prírode našich študentov sa vo víre rokov značne menil a v súčasnosti sú celkom odlišné od pôvodného. Zo začiatku k nám prichádzali najmä jedinci, pre ktorých bolo potápanie celoživotným snom. Prišli nachystaní, mali veľa (aj z toho mála literatúry dostupnej v našom jazyku) naštudované a pri potápaní aj podnes zostali. Potom prišla akási módna vlna

ľudí, ktorí sa dostali k peniazom poctivou prácou, ale na pokračovanie v tejto aktivite boli príliš zamestnaní. Ďalšia vlna pozostavala z tých, ktorých sme sa až báli opýtať na ich zamestnanie. Nasledovali ich manželky a milienky, ale aspoň nám to skrásľilo prostredie.... Teraz sa k nám vracajú naši „starí“ zákazníci v akejsi druhej vlně. Počas tých rokov, keď sa nám akoby stratili, im vyrástli dcéry a synovia natoľko, že im zatúžili ukázať krásy sveta pod vodou. Ušľachtilé!

Robert Korim

ARONNAX

Na turnaji v BDM

Bývajú to veľké boje! Aj koncom novembra, v sobotu 26. 11. cestujeme do Trenčína zbierať vavríny! Potápačský turnaj v BDM je zápolením zmiešaných párov, z ktorých jeden musí byť certifikovaným potápačom. Počas turnaja odohráme 6-10 zápasov srdnatým ale férovým spôsobom, pričom sa na kurzoch potíme aj 2-3 hodiny. Každá dvo-

jica prinesie vecnú cenu, čo zabezpečí, že nikto neodíde bez výhry. Pravda - víťaz má právo prvej voľby, druhý finalist si ťahá ako ďalší atď. Ale milý čitateľ, istotne chápeš, že športové trápenie sa, je len pláštikom, ktorý maskuje po turnaji sa vždy uskutočňujúci banket. Že to vždy bývajú riadne hody o tom nepochybuj! Tak - kto chce prísť, šupšup sa prihlás a zaregistruj na adrese: centrum@aronnax.sk

SERVIS REGULÁTORA

Pochopiteľne, že väčšina z nás si ho nechá urobiť až tesne pred zahraničnou cestou za potápaním. Ako dokáže „prekvapiť“ rozladený, či syčiaci regulátor tesne pred ponorom, netreba veľa písať. Ak máš túto zimu naplánovanú dovolenku do niektorej z atraktívnych tropických destinácií prines dýchaciu techniku na servis radšej skôr a nenechávaj si to na poslednú chvíľu ako väčšina potápačských greenhornov!
www.aronnax.sk/servis/index.php

Obsah vydania:

- Strana 1:** Servis regulátora
- Strana 2:** Apnea Cup 2012
- Strana 3:** Úryvok z “20.000 míľ....”
- Strana 4:** Ako si vybrať kompenzátor
- Strana 7:** S čím potáпам ja
- Strana 8:** Potápačská veda
- Strana 11:** Cestovná trombóza
- Strana 12:** Konverzia na slanú vodu
- Strana 15:** Britská Kolumbia
- Strana 16:** Kreslený seriál
- Strana 17:** Humor v potápaní
- Strana 18:** Reportáže a podujatia

- Zaujímavé

Už tesne po Novom roku, v piatok 13. januára sa uskutoční 5. ročník súťaže družstiev v nádychovom potápaní - ARONNAX APNEA CUP.

Tieto preteky pripravuje náš Klub Aronnax pre všetkých záujemcov o nádychové disciplíny potápania. Ide o teamovú súťaž klubov, ktorej podstatou je prekonanie čo najvyššieho počtu 25-metrových úsekov pod vodou na nádych štafetovým spôsobom.

Štart

Na štart sa postaví prvý z každého teamu. Preteky sa odštartujú bežným spôsobom akustickým signálom. Športovci pritom budú začínať „z vody“.

Prekonávanie úsekov

Po odraze pokračuje prvý plavec-potápač v plávaní pod vodou vo svojej, vyhradenej dráhe. Môže preplávať ľubovoľne dlhý úsek, ktorý bude násobkom 25 m. (min. 25 m). Po odraze sa musí kompletne dostať pod hladinu, najneskôr však 5 m od steny.

Počas plávania nesmie prekážať pretekárom v susediacich dráhach, ani nesmie prerezať hladinu. Výnimkou môže byť doplávanie, taktiež na vzdialenosť 5 m od steny. V žiadnom prípade však sa nesmie dostať tvárová časť hlavy na hladinu.

Poradie, či striedanie plavcov-potápačov, ako aj dĺžka preplávaných úsekov je na rozhodnutí, trénerov, vedúcich družstiev či pretekárov samotných. Ich rytmus sa môže počas trvania súťaže meniť ľubovoľným spôsobom.

ARONNAX APNEA CUP 2012

Odovzdávka

Musí byť realizovaná spôsobom, keď sa doplávajúcí dlaňovou časťou ruky dotkne krátkej steny bazéna. Až potom môže pokračovať ďalší člen štafety, odrazom od steny.

Diskvalifikácia

Každé družstvo má povolené v priebehu súťaže 2 nedoplávané úseky pod vodou z akýchkoľvek príčin (roztrhnutá plutva, individuálna indispozícia, zastavené vetry a pod....) Za nedoplávaný úsek je považované, ak plavec odhalí tvárovú časť hlavy nad hladinu. 3. nedoplávaný úsek končí diskvalifikáciou.

Koniec preteku

Víťazí družstvo, ktorému sa podarí preplávať čo najdlhší úsek v čase 60 min. Po zaznení zvukového znamenia – sirény oznamujúceho koniec času pretekania sa (1 hod) platí dokončenie úseku ešte momentálne plávajúceho

člena štafety (môže prísť aj k remíze)..

Výstroj

Plavci-potápači môžu použiť akýkoľvek sériovo vyrábaný typ potápačskej masky alebo plaveckých okuliarov. Povolené sú aj plavecké čiapky, kukly či vyholená hlava. Plavky nesmú svojim strihom urážať hlavného rozhodcu súťaže.

Dievčatá a ženy „môžu“ mať aj dvojdielne plavky s vypchávkami. Povolené sú akékoľvek továrensky vyrábané neoprény ľubovoľného strihu, typu a farby.

AMATÉRI môžu mať len sériové plutvy s maximálnou dĺžkou 77 cm. PROFESIONÁLI môžu mať akékoľvek, vrátane špeciálnych monoplutiev používaných v súťažnom potápaní.

Súčasne platné rekordy

AMATÉRI
FTVŠ UK 7 450 m (2011)

JUNIORI
Lohnická Team 6 300 m (2009)

MASTERS (nad 40 rokov)
Sany Divers 6 150 m (2009)

PROFESIONÁLI
Lohnická Team 8 750 m (2011)

Príhlásenie sa do súťaže

Na 5. ročník súťaže v januári 2012 je možné sa prihlásiť kedykoľvek, až do momentu vyčerpania 18 dráh (3 rozplavby).

Preteky (s výnimkou kategórie profesionálov) nemajú výkonnostný charakter - skôr ide o recesiu či overenie si vlastných schopností. Ale pripúšťame, že v kategórii MASTERS - nad 40 rokov sa bojuje veľmi srdnato a neľútostne.

Budeme radi ak sa zúčastníš ako jednotlivec (miesto v niektorom teame tí nájdeme), ale ešte radšej ak postavíš svoj vlastný manšaft! Všetko potrebné nájdeš na našej webovej stránke:

www.aronnax.sk/klub/apnea_2011.php

- Úryvok

- Priatelia, - odvetil som veľmi dojatý, máte právo ..

- Ja ho zneužijem, - povedal drsne Kanaďan.

- Čože? - začudoval sa Conseil.

- Áno, - pokračoval Ned Land, - zneužijem a zoberiem vás so sebou, až budem opúšťať diabolský Nautilus.

- Počujte, - spýtal sa Conseil, - a plávame vlastne správnym smerom?

- Áno, - odpovedal som, - pretože plávame za slnkom, a tu slnko znamená sever.

- Isteže, ozval sa znovu Ned Land, - len by bolo treba vedieť, či plávame do Tichého, Atlantického oceána, alebo do pustého mora!

Na to som nevedel odpovedať a obával som sa, že nás kapitán Nemo zavezie skôr do onoho šíreho oceána, ktorý omýva brehy Ázie a Ameriky. Takto by totiž dokončil podmorskú cestu okolo sveta a vrátil by sa ta, kde mal Nautilus najviac slobody. Čo sa však stane s plánmi Nedá Landa, ak sa vrátíme do Tichého oceána, ďaleko od obývaných krajín? V tej dôležitej veci sme museli mať čím skôr istotu. Nautilus plával rýchle, čoskoro sme prešli polárny kruh a smerovali sme k Hornov-mu mysu. Dňa 31. marca o siedmej hodine večer sme sa ocitli oproti tomuto cípu Ameriky.

V tom okamihu sme zabudli na prežitú útrapy. Spomienky na uväznenie medzi ľadovcami sa nám pomaly vytrácali z mysle. Už sme mysleli iba na budúcnosť. Kapitán Nemo sa neukazoval ani v salóne, ani na plošine. Zameranie polohy, ktoré kapitánov zástupca každý deň robil a zaznačoval do mapy, umožňovalo zistiť presný smer plavby Nautila. V onen večer mi bolo na moju veľkú radosť jas-

né, že sa vraciame na sever Atlantickým oceánom. Výsledok svojho pozorovania som oznámil Kanaďanovi a Conseilovi.

- Dobrá správa, - odvetil Kanaďan, - ale kam vlastne Nautilus pláva?

- Neviem vám to povedať, Ned.

- Nechce sa zda jeho kapitán po južnom póle pustiť aj na severný a vrátiť sa do Tichého oceána povestnou Severozápadnou morskou cestou?

- Ani by sme ho nemuseli od toho odhovárať, - povedal Conseil.

- V poriadku, - povedal Kanaďan, - ale predtým mu dáme zbohom.

- Tak či onak, - dodal Conseil, - kapitán Nemo je chlap na mieste a nebudeme ľutovať, že sme ho poznali.

- Najmä, keď ho opustíme! - poznamenal Ned Land.

Keď sa na druhý deň, 1. apríla, niekoľko minút pred poludním Nautilus vynoril na hladinu, zbadali sme na západe akési pobrežie. Bola to Ohňová zem. Takto ju nazvali prví moreplavci, keď videli početné stĺpy dymu, vystupujúce z chatrčí domorodcov. Ohňovú zem tvorí veľká skupina ostrovov, rozprestierajúca sa v dĺžke tridsať a v šírke osemdesiat míľ medzi 53° až 56° južnej šírky a 67° 50' až 70° 15' západnej dĺžky. Pobrežie sa mi videlo nízke, ale v diaľke sa vypínali vysoké vrchy. Zdalo sa mi dokonca, že poznám aj vrch Sarmiento, dvíhajúci sa dvetisíc sedemdesiat metrov nad hladinu mora. Je to pyramída podobná kope bridlice s končistým vrcholcom. Ako mi povedal Ned Land, podľa toho, či je vrch zahalený parami alebo čistý, predpovedá pekné alebo zlé počasie.

- Skvelý barometer, priateľu.

- Áno, pane, prírodný barometer, ktorý ma nikdy nesklamal, keď som sa plavil Magalhasovým prielivom.

V tú chvíľu sa nám horský vrchol ukázal, zreteľne sa odrážajúc na pozadí oblohy. Bola to predpoveď pekného počasia;

Nautilus sa ponoril, priblížil sa k pobrežiu a plával pozdĺž neho iba vo vzdialenosti niekoľko míľ. Oknami salónu som videl dlhé liany a obrovské riasy, známe bobuľovité chaluhy, ktorých niekoľko druhov som videl aj v polárnom mori. Majú lepkavé a hladké vlákna a sú dlhé až tristo metrov. Vyzerajú ako skutočné povrazy, hrubšie než palec, veľmi pevné a často sa používajú na lodiach ako kotevné laná. Iná rastlina, známa pod menom velp, s listami dlhými až sto dvadsať centimetrov, obalenými koralovitou vrstvou, pokrývala dno. Myriady kôrovcov a mäkkýšov, krabov a sépií v nej mali hniezda a slúžila im aj za potravu. Tulene a vydry sa tam skvele hostili, miešajúc na anglický spôsob mäso rýb s morskou zeleninou.

Nautilus letel ohromnou rýchlosťou po nad toto šťavnaté a bujne porastené dno a navečer sa priblížil k Falklandským ostrovom. Ich kostrbaté vrcholce som na druhý deň dobre rozoznal. More tam bolo priemerne hlboké, a tak som uvažoval, nie bez dôvodu, že obidva ostrovy, obklopené veľkým počtom ostrovčekov, boli súčasťou Magalhãesovej zeme.

Falklandské ostrovy pravdepodobne objavil slávny John Davis, ktorý ich pomenoval Južnými Davisovými ostrovmi. Neskôr ich Richard Hawkins pomenoval Panenskými ostrovmi. Potom ich na začiatku XVIII. storočia rybári zo St. Malo nazvali Malouinami a napokon Angličania, ktorým podnes patria, Falklandskými ostrovmi. Naše siete tu vylovili krásne druhy rias, a najmä chaluhy, ktorej na koreňoch viseli slávky jedlé, najkrajšie na svete. Tucty divých husí a kačíc sadali na plošinu a čoskoro sa dostali do lodných komôr. Z rýb som videl najmä kostnaté, patriace do čeľade býčkov, predovšetkým mrúky, dlhé dva decimetre a celé posiate be-

lasými a žltými pruhmi.

Obdivoval som aj početné medúzy, a najmä ich najkrajší druh, kotúčovité chryzaory, žijúce iba v mori pri Falklandských ostrovoch. Jedny vyzerali ako veľmi hladké pologulovité tienidlo, červeno-hnedo ryhované a zakončené dvanástimi pravidelnými girlandami, iné zase ako košíček, z ktorého roztomilé trčali široké listy a dlhé červené vetvičky. Plávali tak, že hýbali štyrmi listovitými ramenami a bohatá štica chápadiel im visela ako kýlové plutvy. Rád by som si bol uchoval niekoľko exemplárov utešených živočíchov, ale sú to iba chmárky, tiene, číre zjavy, ktoré sa mimo svojho životného prostredia rozplývajú a strácajú. Keď sa za obzorom stratili posledné končiare Falklandských ostrovov, Nautilus sa ponoril do hĺbky dvadsať až dvadsaťpäť metrov a plával pozdĺž amerického pobrežia. Kapitán Nemo sa neukazoval.

Až do 3. apríla sme stále boli v patagónskych pobrežných vodách, plávajúc raz pod morom, raz na hladine. Nautilus prekročil široké ústie rieky La Piata a 4. apríla sa ocitol naproti Uruguaju, ale päťdesiat míľ od brehu na širom mori. Stále smeroval na sever, sledujúc krivolaké brehy Južnej Ameriky. Od nášho vstupu na palubu v Japonskom mori sme už teda preplávali šestnásťtisíc míľ. Okolo 11 hod 37. poludníku prekročili obratník Kozorožca a pri myse Frio sme vyplávali na šíre more. Kapitán sa zrejme nerád zdržoval blízko obývaných brazílskych brehov, lebo plával okolo nich závrtnou rýchlosťou, čo sa zas nepáčilo Nedovi. Ani najrýchlejšia ryba či vták nás nemohli sledovať, a tak sme nemohli pozorovať prírodné zvláštnosti tohto mora.

Úryvok z dobrodružného románu Julesa Verna: 20.000 míľ pod morom

- Profesor Aronnax radí

Kúpa kompenzátora vztľaku už prekračuje rámec takzvaného "základného výstroja ABC" (plutvy, maska, dýchaciu trubicu) prípadne aj izolačného obleku. Jedinec, ktorý sa rozhodol si zadovážiť aj vyvažovaciu vestu, to pravdepodobne myslí s potápaním vážne a mieni sa tomuto športu venovať systematickejšie. Vesta ako skrátené kompenzátor označujeme, býva totiž typickou súčasťou výstroja hojne sa vyskytujúcou v požičovniach potápačských základní po celom svete.

Účel a funkcia

Anglická skratka BCD je odvodená od spojení slov "buoyancy compensating device", po slovensky - zariadenie na vyrovnávanie vztľaku. Primárnou

funkciou vyvažovacej vesty je poskytovať potápačovi vyváženie v priestore pod vodou.

Práve BCD nám zabezpečuje ten neuveriteľný pocit bez tiaže, t.j. potápanie bez potreby neustáleho prekonávania sily, ktorá nás a všetky telesá na povrchu zeme ťahá smerom nadol.

V súčasnosti tvorí kompenzátor neoddeliteľnú súčasť výstroja rekreačného potápača, keď veľkou mierou zvyšuje najmä jeho komfort a bezpečnosť. Slúži najmä ako:

- zariadenie na korekciu vztľaku
- nosič tlakovej nádoby
- prostriedok núdzového transportu hore
- priestor uloženia doplnkov.

Typy a druhy

V dnešnej dobe sa už nemá zmysel venovať archaickým typom vyvažovacích zariadení akými boli napr. "chomúty", nákrčníky či tzv. záchodové misy. Čas a skúsenosti ukázali, že najvhodnejšími sa stali dva: vesta a krídlo.

Dnešné, moderné kompenzátory sa skladajú z chrbtovej plastovej dosky pre uchytienie fľaše, nafukovacej vakovitej časti a popruhov. Za pomoci nafukovacieho systému, ktorý prostredníctvom takzvaného inflátora umožňuje meniť objem vaku a tým aj množstvo vytlačenej vody, môže potápač manévrovať vo vertikálnom smere. Vypúšťaním plynu z vaku potápač stráca vztľakovú silu a klesá.

Kompenzátory sa podľa typu určenia líšia objemom, použitým materiálom, konštrukciou, počtom výpustných ventilov a špeciálnymi doplnkami, ako sú D-krúžky, vrecká a podobne. Z hľadiska konštrukcie nafukovacieho vaku rozlišujeme kompenzátory typu "vesta" a "krídlo".

Klasická vyvažovacia vesta

Vyzerá a aj oblieka sa ako skutočná vesta. Objem nafukovacieho vaku sa rozkladá najmä po bokoch a v prednej časti kompenzátora na prsiach. Výhodou takejto distribúcie je najmä stabilná, vertikálna poloha na hladine, ktorá z vysokou mierou pravdepodobnosti zachováva hlavu a tým aj tvár potápača nad úrovňou vody aj v nepriaznivejšom počasí, vo vlnách či v extrémnom prípade straty vedomia.

Vesty poskytujú svojmu užívateľovi pohodlný prístup do vrecák a bezproblémové nasadzovanie či odstrojovanie kompenzátora. Nevýhodou týchto modelov býva vzhľadom na nafukovanie vaku často veľmi veľký tlačný odpor pod vodou. Okrem toho, všetky vesty sa pri používaní do určitej miery objemovo sťahujú a vytvárajú niekedy nepríjemný "zvieravý" pocit.

V rekreačnom potápaní sa používajú kompenzátory s objemom do 14-15 litrov. Väčšie sú určené pre technické potápanie a potreby rôznych špeciálnych jednotiek.

Strih vaku a tým aj celého kompenzátora sa pokúša vždy tvarom nájsť kompromis medzi dostatočnou vztľakovou kapacitou a extrémne malým odporom. Vonkajším materiálom by mala byť veľmi pevná Cordura, ktorá dokáže chrániť vak pred poškodením.

Krídlo

Pri moderných kompenzátoroch typu "krídlo" je vyvažovacia časť oddelená od nosnej, čím sa vylučuje "zovieranie" kompenzátora pri zmenách objemu vz-

duchu. Predná časť tela zostáva na hrudi voľná, čo ocenia najmä podvodný fotografi, príslušníci špeciálnych jednotiek a všetci tí, ktorí si nosia pod vodu veľa prídavného materiálu. Krídlo drží pod vodou potápača až v neuveriteľne stabilnej polohe, pričom na udržiavanie polohy potrebuje len minimum úsilia.

Určitou nevýhodou krídla je jeho nestála poloha na hladine. V závislosti na distribúcii záťaží a veľkosti (hmotnosti) fľaše javí najmä pri plnom nafúknutí tendenciu preklápať potápača na tvár. Cesta korekcie tohto hendikepu je vo voľbe správnej veľkosti fľaše, respektíve jej hmotnosti, umiestnení záťaží aj do zadných vrecák na prístroji a primeranej inflácii na hladine.

Vaky krídiel mávajú vzhľadom na ich časté používanie v kombinácii s dvojitými zásobníkmi väčšie objemy až do 20 litrov.

Technický kompenzátor

V poslednom desaťročí sa v komunite technických potápačov ustálila akási norma v používaní vyvažovacích zariadení. Takmer bez výnimky všetci potápači so sústavou tvorenou kovovou chrbtovou doskou a oddeliteľným nafukovacím vakom typu krídla. Doska býva buď duralová s hmotnosťou 0,5-1 kg alebo z nerezovej ocele o hmotnosti 3-5 kg. Tento nesmierne rigidný systém na dvojité zásobníky pripája skrutkami na pevno tak, že vak zostáva medzi fľašami a chrbtovou doskou.

Celý systém dopĺňajú popruhy z jedného kusu remeňa prepleteného pomedzi otvory kovovej platne. Na prsiach a ľavom boku nachádzame 3 kusy "D" krúžkov. Remene dopĺňa medzi nožný popruh. Tento spôsob nosenia zaručuje absolútne individuálne prispôbenie telesným proporciám užívateľa a celý systém je veľmi hydrodynamický. Sparťansky pôsobí kompenzátor nielen na pohľad, ale takým aj skutočne je. Žiadne ozdoby, skráslenia či doplnky - len holá funkcionálna. Objemy vyvažovacieho krídla sa v prípade technického kompenzátoru pohybujú od 25-50 litrov výtlačku.

Integrovaný záťažový systém

BCD s integrovaným záťažovým systémom vznikli ako odozva na potápanie v chladnejších vodách, v ktorých sa musíme chrániť hrubšími izolačnými oblekmi. Väčšia masa neoprénu, či používanie suchých oblekov si vyžiada-

lo potrebu väčšieho množstva olova. Nosenie všetkej záťaže na opasku u mnohých potápačov bolesti v krížovej časti a tak sa v evolúcii potápačského výstroja paralelne vyvíjali aj rôzne záťažové systémy.

Jednotlivý výrobca sa snažia o originálne umiestnenie záťaží na kompenzátore.

Vždy sa pri tom jedná o sklbenie požiadaviek:

- vhodného rozdelenia záťaže (po bokoch aj v zadnej časti tesne vedľa fľaše)
 - ľahkého nasadzovania záťaže (ktoré by malo byť realizovateľné napríklad aj na hladine v hlbokkej vode)
 - jej odstrojovania (pred nástupom na malý gumený čln)
 - možnosti rýchleho odhodenia pod vodou aj na hladine (v prípade núdze)
- Jedny to riešia prostredníctvom vrečiek, akýchsi vakov do ktorých sa umiestňujú klasické záťaže alebo sekané olovo v sáčkoch. Tieto vaky po bokoch, sa vkladajú do akýchsi zásuvok s rýchlo otvárateľnými prackami. Integrovaný záťažový systém často predstavuje vrecká so suchým zipsom. Záťaž z každej strany sa uvoľňuje nezávisle príslušným zatiah-

nutím za ručný pásový popruh. Iným systémom je tiahlo podobné odšťavaciemu mechanizmu padákov, ktoré vyvlečie zo spodnej časti vakov na olova zadržiavacie lanko a záťaž je v mihu uvoľnená. Tiahlo, či držiaky na uvoľnenie záťaže majú byť umiestnené tak, aby boli ľahko dosiahnuteľné, avšak aby nebolo možné uvoľniť záťaž náhodou či nechtiac!

Modulárne typy kompenzátorov

Niektorí výrobcovia, akými je napríklad americký Zeagle, kladú v snahe zdokonaľovať výstroj dôraz na prispôsobivosť, pevnosť a schopnosť pridávať väčšie množstvo závažia, fľaš, bezpečnostného výstroja, svetiel či iného náradia. Takáto modulárna koncepcia so vzájomne vymeniteľnými komponentmi umožňuje dobré padnutie kompenzátoru vzlaku na rozdielne postavy potápačov. Systém posúvateľných popruhov sa môže nezávisle meniť podľa obvodu pása či hrúbky používaného neoprénu. Rovnako sa dajú nastavovať aj nosné remene podľa dĺžky trupu. Ramenné popruhy s ľubovoľne určeným počtom a rozmiestnením D-krúžkov, krížová podložka alebo iné

vybavenie sa môžu pridávať tak, aby jednotlivé časti boli prispôbené podľa špeciálnych potrieb užívateľa.

Nezvyčajné typy

V súčasnej širokej ponuke kompenzátorov rôzneho vzlaku, strihu či druhu nie je príliš ťažké nájsť aj niektoré okra-

jové typy.

Príkladom môže byť typická ženská vesta Diva QD od amerického výrobcu Sea-Quest. Toto BCD špeciálne navrhnuté pre potápačky, rešpektuje tvarové zakrivenia ženského tela. V testoch úspešná "podprsienka" nosného postroja, ktorá je tvarovaná na odlišnosti ženskej figúry poskytuje stabilitu a pevnosť v oblasti hrudníka. Vzduchové komory rozložené okolo celého tela a integrálny záťažový systém, ktorého váha je vďaka špeciálne navrhnutému postroju rovnomerne rozložená viac na ramenách potápačky než na jej chrbte. Posun potápačského športu smerom k mladším vekovým kategóriám spôsobil, že v dnešnej dobe sa vyrábajú aj detské kompenzátory, ktoré sú vlastne miniaturizáciou bežných modelov.

Ventily a inflátor

Každý kompenzátor je vybavený sústavou ventilov. Zatiaľ čo zdrojom nafukovania zostáva tradične inflačný mechanizmus koncovky vrapovej hadice na ľavom ramene, odpúšťanie býva riešené rozdielnym spôsobom. Ventil na inflátore/deflátore sa aktivuje stlačením tlačidla za súčasného zodvihnutia ramena do polohy, kedy sa tlačidlo stáva najvyšším bodom systému. Inflátorová hadica by sa mala vyznačovať najmä dĺžkou, umožňujúcou pohodlné odľukovanie kompenzátoru a pružnosťou, uľahčujúcou manipuláciu. Tlačidlá napúšťania a odpúšťania majú byť ľahko dosiahnuteľné a ovládateľné jednou rukou. Jeho súčasťou je náusťok na orálne nafúknutie vaku.

Istý čas nám výrobcovia ponúkali aj takzvaný inflátor - oktopus, ktorý v sebe integroval inflačné/deflačné zariadenie a alternatívny zdroj dýchania. Ak takto vybavený potápač poskytoval svojmu druhovi plyn, bol nútený mu najskôr dať druhý stupeň regulátora z vlastných úst a sám prešiel na dýchanie z inflátora-oktopusu. Napriek dobrej myšlienke, keď takáto konfigurácia redukovala počet hadíc sa inovácia tohto druhu neujala.

Aj opačný, horný koniec vrapovej hadice slúži ako výpustný ventil kompenzátoru. Aktivovaný je po tom,

čo sa zatiahne celá hadica. Súčasne pôsobí tento ventil ako pretlakový, pre prípad prílišného nafúknutia vaku. Na pravom ramene býva zvyčajne umiestnený ventil, ktorý sa otvára tiahlom ponášajúcim sa

na toaletné sťahovadlo. Podobné ventily sú aj v spodnej vnútornej strane vaku. Tieto sa používajú v prípade, ak je potápač v polohe dolu hlavou a vzduch vo veste sa nahná do krížovej časti.

Popruhy a remene

Základom popruhov kompenzátorov bývajú silné remene. Pre dosiahnutie väčšieho komfortu sú ramenné popruhy,

ako aj vnútorná strana backpacku vypočítané extra čalúnením, bez pridania nežiadúceho vztlaku. V ideálnom prípade ide o vytvarované ramenné popruhy, sledujúce anatomické zakrivenie tela. Pracky ramenných popruhov by mali byť dizajnované na možnosť dotiahnutia, uvoľnenia a rozopnutia jednou rukou, čo uľahčuje manipuláciu s kompenzátorom pri obliekaní, vyzliekaní vystroja, v prípade nejakých úprav aj počas ponoru. Niektoré modely, napríklad Sea-Quest majú namiesto klasických prackových uzáverov na ramenných popruhoch otočné, rýchluvoľňujúce pracky. Tento takzvaný trojuholníkový systém rozloženia záťaže zaručuje pohodlné prispôbenie si nosného postroja BC na tele potápača.

Úlohou zadného popruhu je pevne pridržať fľašu k chrbtvej plastovej doske. Mal by mať jednoduché ale bezpečné doťahovanie s možnosťou rýchleho uvoľnenia. Nylon, použitý na popruhoch vo vode mierne povolí, preto je rozumné vždy pred montážou fľaše popruh kompenzátora namočiť! Brušný popruh rozkladá váhu výstroja a slúži na držanie nafukovacej časti pohodlne na tele potápača. Kvalitné vesty disponujú nastaviteľnými brušnými

popruhmi, umožňujúcimi optimálne dosadenie kompenzátora, dokonca aj jeho prispôbovanie hĺbke, respektíve zmene objemu izolačného obleku. Okrem velcro zipsu býva brušný popruh zabezpečený aj plastovou rýchlo uvoľňujúcou prackou.

Občas býva postroj doplnený aj o nastaviteľný medzinožný popruh, zabraňujúci posúvaniu kompenzátora.

Chrbtová doska

U tradičných kompenzátorov je doska vyrobená z plastu a slúži na pripevnenie monoffaše. Zdvojením poruhov, či ich výmenou za dlhšie je v prípade niektorých modelov reálna aj montáž dvojitých zásobníkov. Z vonkajšej strany by nemala na doske chýbať vložka zabraňujúca kĺzaniu fľaše v popruhu. Na vnútornej strane zase podložka v drierkovej časti zakrivenia chrbtice.

V prípade lacnejších typov kompenzátorov je namiesto plastovej dosky len vystužená textília s nejakou formou lumbálnej podpory.

Vrecká a "D" krúžky

Oboje sú súčasťou prakticky všetkých typov kompenzátorov. Vrecká po stranách na bokoch slúžia na odkladanie rozmanitých súčastí výstroja. Najčastejšie tam končia malé denné svietidlá či značkovacie bóje. Je príznačné, že drahšie (rozumej kvalitnejšie) kompenzátory majú vrecká uzamykateľné zipsom a nielen velcro systémom. Vhodné sú väčšie, ale pritom ploché hydrodynamické vrecká s ľahkou dosaziteľnosťou. Ich

dizajn by mal byť taký, aby nemohli meniť svoj objem v závislosti od nafukovania a odfukovania kompenzátora. Na spodnej časti by mali byť opatrené pevnou sieťovinou, ktorá po výstupe na breh či plavidlo umožní rýchly odtok vody z vreciek.

Ďalším užitočným doplnkom sú takzvané "D" krúžky, umiestnené na ramenných popruhoch a zo spodnej časti vesty či krídla vpredu v dosahu potápača. V ideálnom prípade by po nasadení kompletného výstroja mali zostať nezakryté tak, aby sa zachovala ich funkčnosť. Slúžia na pripevnenie doplnkov, ktoré si potápač plánuje zobrať na ponor. Kvalitnejšie kompenzátory ich majú z kovu, ktoré sú na rozdiel od plastových odolnejšie voči teplotným zmenám a mechanickému poškodeniu.

Doplnky

Americký výrobca Sea-Quest prišiel s užitočným nápadom, keď priamo do tela vesty na ľavej spodnej strane umiestnil malý navijak, slúžiaci na uchytenie združeného panelu prístrojov. Konzola má tak svoje pevné miesto na veste, netreba ju pri použití hľadať a neodstáva od tela potápača, čím zlepšuje jeho hydrodynamickú charakteristiku.

Iní výrobcovia pripevnili priamo na ramenné popruhy či do oblasti pása malý, ale veľmi ostrý nôž v praktickom puzdre. Nôž je tak pohodlne umiestnený, ľahko dosažiteľný a nijak potápača neobmedzuje. Podobne môže byť kompenzátor do-

plnený aj o prídavné praktické vrecko, najčastejšie rolovateľné. Potápač ho môže použiť v prípade, že si do vody hodlá zobrať nejakú extra súčasť výstroja akým môže byť náhradná maska pre hlboké ponory či osobný navijak. Najmä pre nočné potápanie, či pre podmienky za zníženej viditeľnosti sa zide najnovší hit, ktorým sú rôzne odrazové pásky či pruhy z reflexného materiálu. Vo svite partnerovej baterky, či odrazom svetiel na hladine sa stáva potápač ľahšie identifikovateľným.

Originálnym nápadom je aj integrované spojenie vesty, so značkovacou bójou, takzvanou "klobásou" v zadnej časti kompenzátora. Po dosiahnutí hladiny, môže potápač na seba upozorniť doprovdnne plavidlo jednoduchým uvoľnením mechanizmu, ktoré vztýči bójou a umožní jeho lepšiu lokalizáciu.

Medzi ďalšie praktické doplnky patria rôzne úchyty na oktopus, velcro zipsy pre lepšie umiestnenie hadice inflátora, signálne led žiarovky či píšťalky pre prípad odplavenia.

Ošetrovanie kompenzátorov

Po uskutočnenom ponore najskôr z vaku kompenzátora vylejeme nahromadenú vodu. Táto sa tam dostane najčastejšie vtedy, ak pri procese vypúšťania prebytočného vzduchu z vaku pod vodou nedostatočne dvíhame ruku nad hlavu, prípadne vtedy ak sme už všetok vzduch vypustili a napriek tomu sa pokúšame tak činiť ďalej. Podobne ako iné súčasti výstroja, aj vyvažovacie vesty po každom ponore v mori oplachujeme čistou, sladkou vodou. Dôraz kladieme najmä na inflátorové zariadenie. Takto máme pomerne veľkú šancu, že všetky pracky a venti-

ly budú fungovať aj pri nasledujúcom ponore. Soľ pôsobí pomerne agresívne na všetky švy a spoje vesty, ktoré majú neskôr tendenciu povoľovať.

Riadne vysušený kompenzátor vzlaku skladujeme na suchom, tmavom a dobre vetranom mieste, najlepšie na širšom ramienku vo visiacej polohe.

Výber vhodného vyvažovacieho zariadenia

Hlavnými kritériami výberu sú najmä:

- Predpokladaný spôsob potápania (rekreačné - technické - pracovné)
- Objem vaku
- Strih a primeraná veľkosť popruhov
- Kvalita, počet a usporiadanie popruhov
- Záťažový systém
- Doplnky akými sú: "D" krúžky, navijaky, prídavné pracky a popruhy

A pochopiteľne aj v tomto prípade môžu v osobných preferenciách jednotlivca rozhodovať značka, krajina pôvodu, farba či dizajn. A priznajme si (prečo by aj nie) že všetci sa dívame aj na cenu.

- eShop

**AKO
KÚPIŤ**

Náš internetový obchod s potápačskými a plaveckými potrebami, technikou a materiálom nájdeš na našej stránke:

www.aronnax.sk/shop

Internetový obchod

Náš eShop, je formálne ukotvený na www.aronnax.sk. Prostredníctvom našej internetovskej stránky ponúkame štandardným spôsobom potápačský materiál, techniku aj doplnky. Od ostatných internetovských predajcov nás zásadne odlišuje predovšetkým skutočnosť, že tovar ktorý predávame poznáme tým naj dôvernejšie možným spôsobom.

Všetci sme potápači z dlhoročnými skúsenosťami. Za tie stovky a u niektorých aj tisíce ponorov pod hladinu, sme už potápali so všetkým. Videli sme vývoj, vyskúšali si vydarené modely aj zhodnotili výrobky, ktoré sa postupne ocitli na okraji záujmu výrobcov.

Vieme poradiť na základe osobnej skúsenosti a dokážeme rozlíšiť čo je reklama a čo skutočná funkčnosť, spoľahlivosť či trvácnosť.

Sme ozajstní potápačskí profesionáli a odborníci. Radi vám pomôžeme vybrať si ten pre vás najvhodnejší materiál a techniku. Navštívte náš eShop na:

www.aronnax.sk/shop

Niektoré vybrané kompenzátory z nášho eShopu

Aqualung BALANCE 431 Eur

Aqualung PRO QDi3.....509 Eur

Zeagle Concept II (RWS)..... 511 Eur

Zeagle Tech BC (RWS)..... 627 Eur

www.aronnax.sk/shop

My náš tovar nielen predávame, ale aj poznáme ...

- S čím potáпам

Môj

oblúbený

Zeagle Ranger

Ten prvý Zeagle Ranger som v roku 1996 priniesol z Kanady. Neskôr sme značku Zeagle začali dovážať. Podnes je mojim najobľúbenejším modelom Ranger BC s Ripcord Weight Systemom.

Krídlo s výtlakom okolo 18 litrov je veľmi univerzálne. Ide o vyššiu triedu kompenzátora vzlaku s integrovaným záťažovým systémom. Používam ho tak v bazéne pri výučbe so 7 či 10 litrovou fľašou, na otvorenej vode so štandardnou 12 litrovou fľašou a pri náročnejších ponoroch aj s 18 litrovým zásobníkom. S minimálnymi upravami (výmenou popruhov za dlhšie) naň viem pripevniť aj dvojča. Veľmi mi vyhovujú vrecká, do ktorých pohodlne uskladním bôju, osobný navijáčik aj ručné svietidlo. Oproti iným modelom si môžem nastavovať výšku „D“ krúžkov, hrudné popruhy aj brušný pás. Skvelý je preto s tenkým aj hrubým oblekom. Doporučujem!

Ranger BC s RWS

**Cena len 595 € !
platí až do vydania
d'alsieho eNews**

centrum@aronnax.sk

- Veda

Fyziológia

L'UDSKÉ SRDCE

Srdce je svalový orgán veľkosti päste. Skladá sa z pravej predsiene a pravej komory a ľavej predsiene a ľavej komory. Je uložené za hrudnou kosťou medzi pľúcami. Hlavná funkcia srdca je udržanie obehu krvi v organizme. Tento je nevyhnutný pre prenos O₂ a živín do orgánov a prenos mnohých látok medzi tkanivami a orgánmi.

Srdcová svalovina má schopnosť sťahovať a rozťahovať sa. Plní sa takto krvou a je vypudzované do obehu. Z pravej polovice srdca je krv čerpaná do pľúcneho obehu, z ľavej polovice do orgánov a tkanív. Pravá komora vháňa krv do pľúc, aby sa tam okysličila. Okysličená krv sa potom vracia do ľavej predsiene a komory. Z ľavej srdcovej komory je vytláčaná do celého organizmu. Potom sa krv prostredníctvom systému žíl opäť vracia do pravej polovice srdca a celý proces prebieha znova. Srdcový cyklus je riadený prevodovým systémom srdcovým, t.j. elektrickými činnosťami, ktoré spúšťajú mechanické činnosti. V pokoji prečerpá srdce približne 5 l/min. Pri záťaži dosahuje 20 i viac l/min.

Fyzika

A EŠTE RAZ O VODE

Voda sa pri vrení a mrznutí občas dokáže správať zaujímavo. Oba procesy sa totiž začínajú vďaka nečistotám. Ak voda dosiahne bod varu, mala by začať vriieť, ale na vytvorenie bubliny s vodnou parou potrebuje už existujúcu bublinku.

Tých je v obyčajnej vode z vodovodu dosť, ale pre istotu sa pri destilácii vody do destilačnej nádoby dávajú varné kamene, ktoré takýchto bublínok obsahujú veľmi veľa. Podobné je to s mrznutím, pri ktorom voda potrebuje na vytvorenie kryštálu ľadu nejakú nerovnosť (napr. malú bublinku). Ak však máme vodu, ktorá neobsahuje žiadne nečistoty (napr. destilovanú), tak táto voda nezovrie pri teplote 100°C a ani nezamrzne pri 0°C pokiaľ ju nejako nenarušíte. Podobne sa môže správať aj už prevretá voda (práve preto tie varné kamene). Pri vrení sa totiž existujúce bublinky zväčšia a vyplávajú na povrch, kde zaniknú.

Ak to však chceš naozaj vyskúšať, tak si pri prehriatej vode dávajte pozor na to, že začne prudko vriieť ... tak aby ste potom nechodili s popáleninami ...

Ekológia

SEPAROVANIE ODPADU

Každý z nás „vyprodukuje“ 150 – 200 kg odpadu ročne. Aby nás o niekoľko rokov nezasyпали haldy smetí či špinavé a páchnuce skládky, mali by sme sa naučiť odpad triediť už v domácnosti, čo umožní jeho recykláciu (ďalšie spracovanie a použitie) až tretiny ročného množstva odpadu vyprodukovaného jednou osobou a prispejete tým k výraznému šetreniu životného prostredia. V súčasnosti triedi odpad takmer 80% slovenských miest a obcí, od roku 2010 bude pre ne triedenie odpadu povinné zo zákona. Povinne sa bude triediť 5 položiek: sklo, papier, bio odpad, plasty a kovy. Všetko má svoje miesto, preto by sme si mali všimnúť farebne označené kontajnery či nádoby. Modrý kontajner slúži na zber papiera (noviny, knihy, časopisy, škatule, lepenky), v žiadnom prípade doň nevhadzujeme alobal či nebudaj papierové plienky. Žltý kontajner je určený pre zber plastov – PET (umelohmotné) fľaše od nápojov, téglíky z jogurtov či masla alebo viacvrstvové obaly od nápojov. Zelený kontajner slúži na separáciu skla (sklené fľaše od nápojov, poháre od zaváranín), nevhadzujeme doň zrkadlá, žiarivky alebo sklenené tabule. Správnym triedením odpadu ročne umožníte recykláciu 30kg papiera, 25kg plastov či 15kg skla!

Zoológia

PREČO NIE JE ŽRALOK NIKDY ŠTRBAVÝ

Žraloka ešte štrbavého nikto nevidel, aj keď vieme, že týmto drsnokožcom zuby neustále vypadávajú. Počas života ich stratí žralok rádovo aj niekoľko tisíc. Aj napriek tomu, má tento živočích ťlamu plnú, ako skalpel ostrých zubov a to hneď v niekoľkých radoch.

U žraloka sú zuby uložené v mäkkom tkanive, nie v čeľuстиach. Predné rady sú funkčné, zatiaľ čo tie v zadných radoch čakajú na svoju chvíľu. Zadné rady tlačia na predné spôsobom ako keď sa otvára čepel zaklapovacieho vreckového nožička a zuby sa postupne posunutím dostanú celkom vpred. Zuby sa týmto spôsobom neustále obnovujú, pričom tie novšie sú stále väčšie. Čo je pozoruhodné, poškodené zuby, ktoré vypadávajú a sú nahradzované novými z ďalšieho radu sa takto recyklujú približne každý týždeň. Takže suma sumárum - žralok nepotrebuje zubára - kefkou s pastou - ani protézu.....

- Cestovka

Cenoty

Slovom cenot nazývame otvory, dutiny a jaskyne, ktorým sa vyznačujú krasové útvary typické pre vápenecové pobrežie Strednej Ameriky. Mayské slovo „dzonot“ popisuje jazierko, kadiaľ sa dá vstúpiť do podzemných priestorov zatopených jaskýň. O vzniku cenotov jestvuje niekoľko teórií. Najpravdepodobnejšia je tá, ktorá ich vznik popisuje prepadnutím stropu jaskne. Ale nech už je z nich správna ktorákoľvek, faktom zostáva, že sa jedná o unikátne potápanie vo vode, ktorá sa často označuje ako - jedna z najčistejších na svete.

Logistika zájazdu

Lietadlom z Viedne do Cancúnu v Mexicu. Odtiaľ po kolesách asi 50 min do Playa del Carmen, kde sa ubytujeme v príjemnom hoteli len na skok od pieskovej pláže. Všetky apartmány budú mať vlastnú kuchynku, sociálne zariadenia aj obývaciu časť.

Potápanie v sladkej vode

Ponárať sa budeme v spolupráci s miestnou potápačskou základňou na dnes už legendárnych miestach akými sú cenoty Dos Ochos, Garden Eden, Grand Cenote a mnoho ďalších. Voda v týchto sladkovodných studniach je kryštáľovo čistá. Krasová výzdoba tvorená stalagtitmi a stalagmitmi vytvára v interiéri týchto cavern bizarný svet akoby z dielne autorov známych science fiction. V oblasti sú cenoty s rôznou obtiažnosťou, keď na potápaní v nich je vyžadovaná rôzna kvalifikácia od A-OWD cez Cavern Diver až po Full Cave certifikát jaskynného potápača.

Atraktívne potápanie v cenotoch

Yucatán - Mexico

Potápanie v oceáne

V tesnej blízkosti, oproti miestu nášho mexického pobytu bude ostrov Cozumel. Je známy najmä skvelým prúdovým potápaním a vzhľadom na jeho polohu aj množstvom tropických druhov rýb. Na Cozumel sa presunieme rýchlym trajektom priamo z našej pláže, preto aj 2-3 ponori v mori budú v dosahu jednodňového výletu.

Mayská kultúra

Polostrov Yucatán je domov pôvodného indiánskeho obyvateľstva Ameriky - Mayov. Ich niekoľko tisícročná civilizácia nám zanechala na polostrove množstvo vzácných archeologických pamiatok, ktoré patria k zlatému fondu svetového kultúrneho dedičstva. prezrieme si spolu inštalácie v prírode, navštívime pyramídy aj spoznáme bližšie túto kapitolu ľudských dejín.

A čo nepotápači

Playa del Carmen je príjemné turistické letovisko, na Mayskej riviére, pri pobreží Karibského mora. Pôvodne tu bola rybárska osada, ktorá sa postupne rozrástla. Na prvý pohľad návštevníka očarí pokojná a priateľská atmosféra, zjavne odlišná od Cancúnu. Hlavnou triedou mestečka je ulica 5 Avenida, ktorá je pešou zónou, kde sa nachádza väčšina obchodíkov so suvenírmi, veľa

barov, aj zábavných podnikov. Na Playa del Carmen sa žije tiež bohatým večerným životom keď množstvo reštaurácií priam vyzýva k ochutnávke mexických špecialít. Za návštevu rozhodne stojí tiež miestny kostol.

Náš tip

Na Mayskej Riviére je niekoľko tzv. Natura Parkov, ktoré sú akýmisi krížencami zábavného parku, zoologickej záhrady a školy v prírode. Ich návšteva je ideálnym doplnkom k potápaniu a šplhaniu sa po pyramídach.

**Termín -
február 2012**

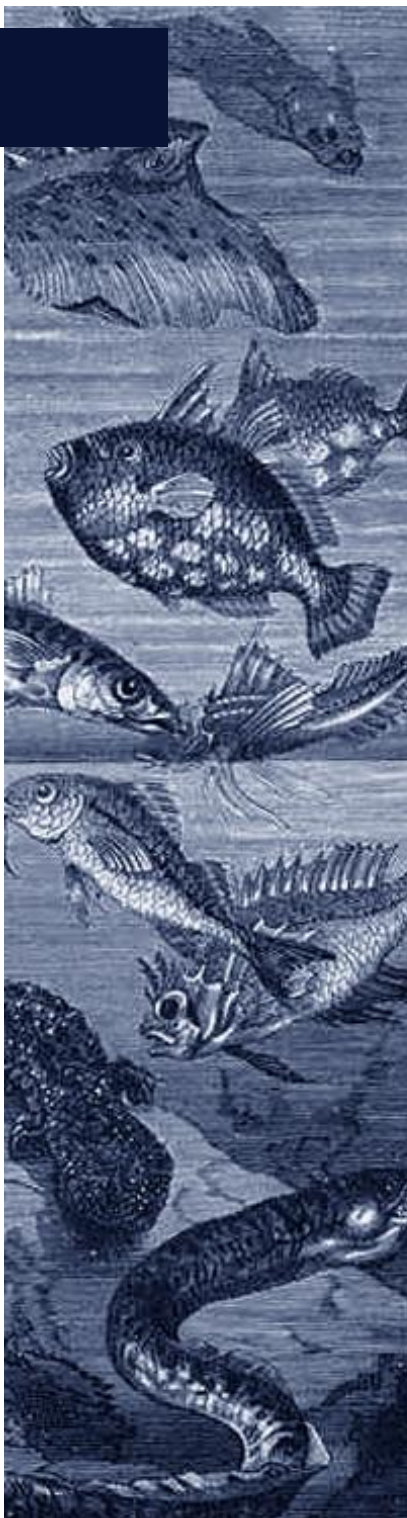
http://www.aronnax.sk/travel/produkty/plavby_egypt.php

- Cestovka

Mnoho krát sa v odbornej literatúre venujúcej sa cestovaniu lietadlom skloňuje termín takzvaného "Syndrómu turistickej triedy". Ten postihuje cestujúcich v lietadlách, ale rovnako aj ľudí pri dlhých cestách autobusom alebo autom v prípadoch, pokiaľ majú málo zastávok. Vyvoláva ho dlhé sedenie a malá možnosť pohybu, ktoré zhoršujú cirkuláciu krvi a tým aj pravdepodobnosť vzniku krvných zrazenín.

Príčinou vzniku cestovnej trombózy je teda nehybná poloha cestujúcich a nie lietanie samotné. Faktom však zostáva, že až 75% prípadov cestovnej trombózy sa vyskytuje u cestujúcich, ktorí podľa osobnej anamnézy trpeia aspoň jedným z rizikových faktorov. Zapríčinením niekoľko hodín dlhého sedenia len s minimálnym pohybom v lietadle, je spätný tok krvi z nôh k srdcu veľmi silne obmedzený. Tento efekt sa na jednej strane deje kompresiou, respektíve uzavretím žíl pri v sediacej polohe, obzvlášť na kolenách ale aj v oblasti slabín.

Na druhej strane chýba organizmu človeka pri dlhom sedení v lietadle svalové napätie na nohách, ako je tomu pri chôdzi, ktoré napomáha a podporuje spätný tok krvi v žilách k srdcu. Hlavne u rizikových pacientov tak často dochádza k trombózam, predovšetkým v dolných končatinách. Ak sa trombózy uvoľnia, môžu sa dostať do pľúc, a tam vyvolať často smrteľnú pľúcnu embóliu. Riziko trombózy sa zvyšuje vo veku nad 40 rokov, ale jestvuje aj rad ďalších známych rizikových faktorov.

Cestovná trombóza - syndróm „economy class“

Rizikové faktory

Mimoriadne sú ohrození:

- ľudia s poruchami zrážanlivosti krvi
- diabetici
- obézni jedinci
- silní fajčiari
- tehotné ženy
- alkoholici
- ľudia chorí na obličky
- pacienti s cievnymi ochoreniami, ako sú napríklad ochorenia žíl aj kŕčové žily
- ľudia hormonálne liečení a to vrátane ústne aplikovanej antikoncepcie
- jedinci po nedávnom závažnom úraze, zvlášť dolných končatín

Doporučenia lekárov

Opatrenia, ktorými sa môžeme vyhnúť cestovnej trombóze podľa odborníkov zahŕňajú:

- príjem dostatočného množstva tekutín, (nepatrí sem však alkohol, káva a ďalšie kofeínové nápoje)
- nefajčiť
- neseďieť s prekríženými nohami
- občas sa postaviť a "natahnúť sa"
- prechádzať sa po lietadle, kedykoľvek je to možné, najlepšie každé 2 hodiny
- cvičiť cviky na chodidlá a nohy
- cestovať vo voľnom oblečení

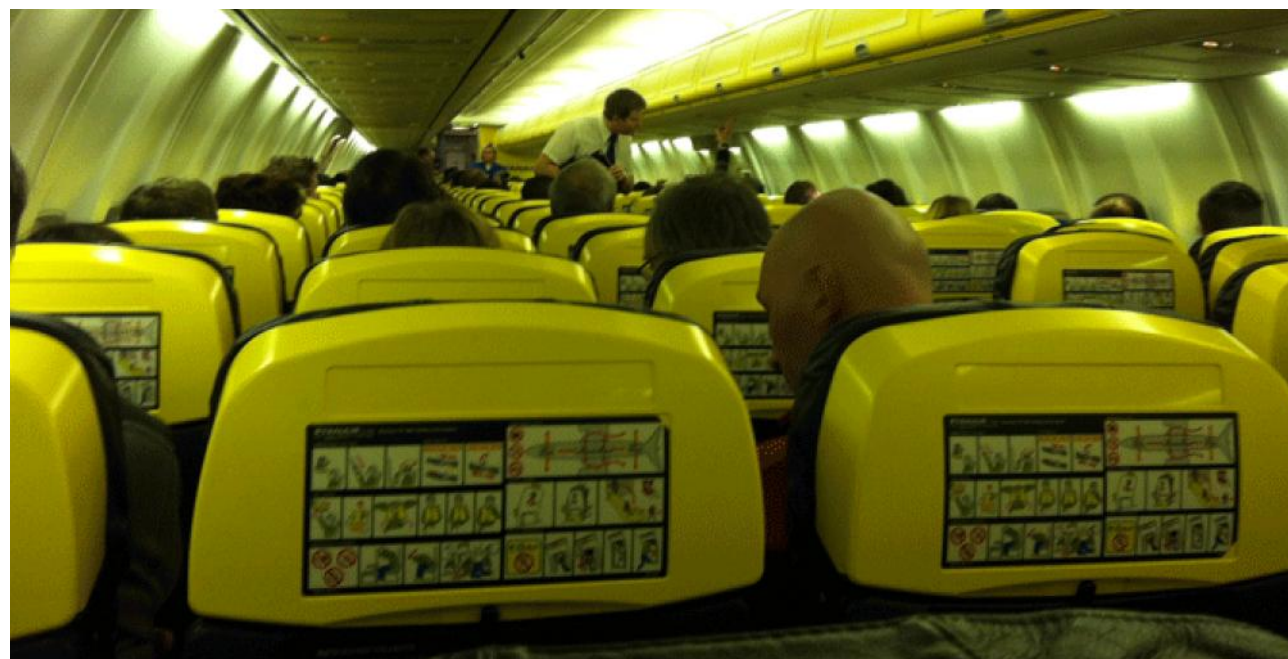
Ani videá s „gymnastikou v lietadle“ by nemali vyvolávať úsmev na našej tvári, ale skôr vyprovokovať nás na aktivitu a pohyb. Rizikovní pacienti by sa pri pochybnostiach mali poradiť so svojim lekárom alebo odborníkom - hematológom. Pri dodržiavaní týchto preventívnych opatrení sa riziko trombózy počas cesty lietadlom síce celkom nemôže eliminovať, ale pravdepodobne výrazne redukovať.

Potápači a trombózy

Pre nás potápačov je problematika syndrómu turistickej triedy obzvlášť závažná. Príčinou sú krátkodobé zmeny v krvi a v tkanivách nášho organizmu, ktoré vyplývajú z procesu nasycovania sa dusíkom a inertnými plynmi počas pobytu v hyperbarickom prostredí hĺbky počas zostupu pod hladinu. Práve pre prítomnosť zbytkového dusíka v tele po uskutočnení ponoru nemôže potápač určitý čas letieť lietadlom. Jeho krv je v tomto časovom intervale tiež zhusťená, čo zvyšuje možnosť krvných zrazenín v organizme jedinca.

Aj tu je namieste:

- oddych
- príjem dostatočného množstva tekutín
- dodržiavanie doporučení počítača.

- Cestovka

Na obdobie marec-apríl 2013 pripravujeme potápačko-lyžiarsko-poznávaci zájazd do kanadskej provincie Britská Kolumbia. O jednej z našich výprav do tejto časti sveta sa dočítaš aj na strane 15 našich eNews.

O krajine javorového listu

Kanada je obrovská krajina s rozlohou 9 976 139 km². Na tomto priam subkontinentálnom území žije približne 34 miliónov obyvateľov. Tvoria ich najmä Angličania (28%), Francúzi (23%), Škóti, Íri, Nemci, Taliani, Ukrajinci, Číňania Z pohľadu cirkvi tu prevládajú katolíci (43%), protestanti (23%) vrátane anglikánov a baptistov. Hlavným mestom je Ottawa, platí sa kanadským dolárom s vyobrazenou Alžbetou II. (Kanada je súčasťou britského spoločenstva národov), a oficiálnymi jazykmi sú angličtina a francúzština.

Podnebie

Klimatické podmienky sú vďaka obrovskej rozlohe krajiny veľmi rozmanité, na najvzdialenejšom severe a na arktickom súostroví je drsné polárne podnebie (priemerné ročné teploty od 0 – 2°C a zrážky do 200 mm). Zvyšok krajiny je v miernom pásme s veľkými teplotnými rozdielmi v lete a v zime.

Turisti v Kanade

Vraví sa, že v Kanade je zdravá a

Na marec - apríl 2012 pripravujeme výjazd

Vancouver - KANADA

bezpečne. Preto je ako stvorená pre spoznávanie. Funguje tu všetko, čo dokáže cestovateľovi spríjemniť pobyt. Aj keď história krajiny má len zopár 100 rokov, Kanada má na ňu patrične hrdí a radi túto hrdosť prenášajú na druhých. Vysokú úroveň organizácie dopravy, ubytovania, gastronómie a ďalších služieb ani netreba zvlášť zdôrazňovať.

Čo zažijeme

Náš jarný výjazd bude mať tri vrcholy:

HORY - LYŽE - SNOWBOARD

Radi by sme Vám sprostredkovali aspoň kúsok z lyžiarskej/SB tradície tejto krajiny, v ktorej sneh má svoje výsostné postavenie. Lyžovať a boardovať budeme tak na lokálnom kopci nad Vancouverom, ako aj v jednom z najväčších stredísk na svete vo Whistleri - dejisku Zimných olympijských hier v roku 2010.

MESTO - KULTÚRA - ĽUDIA

Našou ambíciou bude aspoň čiastočne zoznámiť účastníkov zájazdu s kultúrnymi koreňmi, zvykmi, životnými hodnotami a pohľadom na svet, očami súčasných obyvateľov Kanady.

POTÁPANIE - PACIFIK - VRAKY

Tichý oceán na západnom pobreží Kanady patrí k najlepším lokalitám studenododného potápania na svete. Napriek tomu v týchto vodách život len tak bujnie. Možno tu vidieť mimoriadne veľké živočíchy aj zástupcov tichomorskej flóry. V okolí Vancouveru sa už dve desaťky rokov úmyselne (pre potreby potápačov) potápajú vraky rôznych lodí. Potápanie na nich je veľmi bizarným zážitkom.

Logistika

Zájazd do Kanady bude pozostávať z troch blokov, každého v trvaní približne 5-6 dní tak, ako sme ich popísali. Bude na výbere

každého účastníka, ktoré dva, (prípadne aj všetky tri) tématické bloky si vyberie. Súhrnnú cenu zájazdu ovplyvní preto výber konkrétnych blokov, aktuálne ceny leteniek a ďalšie detaily.

Prečo s nami ?

V minulosti sme boli súčasťou lyžiarskeho/potápačského priemyslu v Kanade, kde sme niekoľko rokov žili a pracovali. Terény - kopce aj oceán v okolí Vancouveru dôverne poznáme. Aj keď chápeme, že severoamerickú kultúru našinec vníma najmä cez prizmu hollywoodskych filmov, radi by sme Vám Kanadu, kanadánov aj jedno z najkrajších miest na svete ukázali z trocha iného uhla pohľadu. Netradičnou bude forma aj priebeh zájazdu, v ktorom sa skĺbi čaro komorne ladeného výletu s profesionálnym vedením na súši, snehu aj pod vodou.

Robert a Jana

- Prax

Konverzia vyváženia pri prechode zo sladkej vody do morskej

Všetci vieme, že morská je nielen slaná, ale má aj väčšiu hustotu. Z rozprávania skúsenejších potápačov ďalej vieme, že po príchode k moru, budeme musieť upravovať hmotnosť nášho záťažového opasku či integrovaného systému na veste. Otázkou zostáva, o koľko je potrebné zvýšiť počet (rozumej hmotnosť) závaží, ak predpokladáme, že sme boli zodpovedne vyvážení na potápanie v našich, sladkovodných podmienkach?

V rámci tejto konverzie musíme zohľadniť nielen hmotnosť a výtlak potápača, ale aj celý jeho výstroj.

Základné predpoklady

Pre konverzný výpočet potrebujeme vedieť, akú hmotnosť má potápač a koľko váži konkrétna konfigurácia výstroja, na ktorý bol vyvážení v sladkej vode domácich jazier.

Pre lepšiu orientáciu uvádzame približné váhy jednotlivých súčastí potápačského výstroja:

Konverzia na slanú vodu ale aj naopak ...

- plná 15-litrová oceľová potápačská fľaša 20 kg
- regulátory 3 kg
- 7 mm hrubý neoprénový oblek (kompletný) 4 kg
- základný výstroj (maska, plutvy, šnorchel, prístroje) 2 kg
- záťažový opasok 10 kg

.....
spolu 39 kg

Výpočet

Ak uvažujeme o konverzii zo sladkej vody do slanej, súčet hmotnosti potápača a jeho výstroja násobíme x 0,025.

Príklad:

Potápač priemernej telesnej konštrukcie váži približne 85 kg. Jeho výstroj vyššie spomínaných 39 kg. Spolu násobíme hodnotu koeficientom 0,025.

$$85 + 39 = 124 \text{ kg}$$
$$124 \times 0,025 = 3,1 \text{ kg}$$

K bežne používanej hmotnosti závažia, si musíš teda po príchode k moru pridať približne 3,1 kg hmotnosť záťaže.

Prechod zo slanej vody na sladkú

Ak ide o šťastlivca, ktorý sa vo svojej kariére potápal len v mori a hodlá okúsiť čaro sladkej vody, musí naopak uvedený výsledok kalkulácií z predchádzajúceho príkladu 3,1 kg odpočítať.

Beata Porzerová

Termín:
2.-4. december

Podďte s nami a zažijete najlepšie indoorové kúpanie na svete!

Dynamický, hektický, multikultúrny - taký je Berlín. Neprekypuje síce historickými zákutiami, za návštevu však rozhodne stojí.

Brandenburská brána

Najnavštevovanejšou pamiatkou po Brandenburskej bráne zostáva aj 20 rokov po zbúraní fragment Berlínskeho

múra. Z pôvodných 160 km steny, ktorá delila Berlín na Východný a Západný, dnes zostalo 1 300 metrov známych ako East Side Gallery. 118 umelcov z 21 krajín ju pomaľovalo pestrými graffitiami a vznikla tak pozoruhodná galéria pod šírým nebom.

Ďalšie pamätihodnosti

Berlínske skvosty ako sú Víťazný stĺp, Potsdamer Platz so zvyškami Berlínskeho múra, zámok Bellevue, rozvalina kostola Gedächtniskirche a iné sa dajú vzhliadnuť aj zrýchlenou formou - z horného poschodia najznámejšej autobusovej poschodovej linky číslo 100

alebo číslo 200.

Múzeá

Berlín je domovom vyše 160 múzeí najrôznejšieho druhu (Pergamonské múzeum, Egyptské múzeum, s originálom sošky Nefertiti, Múzeum erotiky). Najznámejšie z nich sa volá Museumsinsel, teda Ostrov múzeí a leží uprostred mesta na ostrove Fischerinsel, na rieke Spréve. Jedinečný súbor piatich múzeí prezentuje 6 000 rokov staré artefakty z histórie ľudstva, zozbierané nemeckými archeológmi v najrôznejších kútoch sveta.

Centrum mesta

Tradičným centrom Berlína je Alexanderplatz, námestie s dominantnou televíznou vežou (Fernsehturm) a Chrámom Panny Márie. Miestna trieda Kurfürstendamm (podľa Berlínčanov Kuddamm) je obchodným, nákupným a kultúrnym centrom mesta.

Vrchol zájazdu

Tropický raj nájdeme v aquaparku. Navštívime centrum, umiestnené v najväčšej samostatne stojacej hale bez podporných vnútorných pilierov na svete. Meria 360 m, je vysoká 107 m a široká 210 m. Dosť na to, aby sa do nej zmestili nielen umelé pláže s pieskom a slnečníkmi, more a palmy, ale aj tropický prales či celá prímorská dedinka s reštauráciami s ponukou exotických jedál. Hala pôvodne slúžila ako letecká

Berlína

základňa sovietskych, ktorí ju chceli využiť na výrobu vzducholodí. Tento plán však zapadol prachom. V roku 2004 ju kúpil malajzijský koncern a za krátkych 8 mesiacov vybudovali najväčší európsky tropický raj.

Nájdeme tu 7 m širokú piesočnú pláž, bazén Južné more s rozlohou 4 tisíc m², Lagúnu Bali, vodopády, divokú vodu, vírivky a 3 obrovské tobogány. Jeden z nich je najväčším v Nemecku, meria až 25 metrov a pri spustení sa z neho dosiahne rýchlosť až 70 km/hod.

Nechýbajú ani sauny a soláriá. Teplota vzduchu v hale dosahuje okolo 28 st. C, teplota vody je 28-31 st., vo vírivke až 38 st. a vlhkosť vzduchu dosahuje 70 %. Domčeky v tropických dedinkách sú napodobeninami stavieb z Thajska, Bornea či Bali, v dažďovom pralesi je vysadených asi 50 tisíc kusov rastlín, dohromady ide o 600 druhov.

Okrem paliem, banánovníkov, kakaovníkov tu môžete vidieť i mäsožravé rastliny. Pri prechádzke nás budú sprevádzať autentické zvuky džungle! Dedinky sú počas dňa aj večerov dejiskom rôznych predstavení exotických tancov, iluzionistov či akrobatov.

Logistika zájazdu

Bývať budeme v slušnom a relatívne lacnom hotely. S výnimkou tropického raja, ku ktorému sa dovezieme autom, sa budeme po Berlíne pohybovať mestskou hromadnou dopravou. Informácie:

travel@aronnax.sk

- Príbeh

V potápačskej literatúre sa terény na severozápadnej strane amerického kontinentu označujú ako Emerald See, teda "smaragdové more". Prvýkrát tento výraz použil ktosi zo slávnej posádky lode Calypso, ktorá tu pred desiatkami rokov pod vedením kapitána J. Y. Cousteaua realizovala výskum.

Britská Kolumbia

Pobrežie tejto kanadskej provincie omývajú vody Tichého oceánu. Priamo z nich vystupujú vysoké masívy pohorí až po Skalisté hory. Zo severu susedí s nehostinnou tundrou a z juhu s americkým štátom Washington. Nech už bol stvoriteľom sveta ktokoľvek, tomuto kúsku sveta sa venoval mimoriadne pozorne a dary prírody rozdával štedro. Prakticky nedotkná príroda legendárnych kanadských lesov, divoké a rýchle rieky, poskakujúce po kaskádach vodopádov, obrovské vodné plochy jazier s prakticky pitnou vodou

a predovšetkým bujný život.

Ale našinec väčšinou neprecestuje pol sveta len kvôli prírode. Na potápačských zájazdoch

radi spoznáваме aj ľudí, čo je spôsob, ako nahliadnuť do iných kultúr a zvyklostí. Aj menej zdatný cestovateľ si hneď po príchode do Britskej Kolumbie istotne všimne, že väčšina ľudí v tejto provincii pracuje v službách. Vysoké továrenské komíny tu prakticky nejestvujú, a tých údajne 18 percent obyvateľstva zamestnaného v priemysle pracuje v drevospracujúcom a rybnom odvetví. Ekológia a súlad človeka s prírodou - to sú slovné spojenia, ktoré každého návštevníka už po príchode na letisko, vyzdobené indiánskymi totemami a umelým vodopádom za sprievodnej hudby inšpirovanej hlasmi veľrýb, mimovoľne napadnú.

Vancouver - brána do Pacifiku

Toto ekonomické centrum provincie má povest' jedného z najkrajších miest sveta. Vancouver, rozložený v delte rieky Fraser, na úpäti hôr, s neuveriteľným množstvom zelene v parkoch aj v širšom okolí metropoly,

Potápanie v Britskej Kolumbii - Kanada

nás o tom ľahko presvedčil. More, prístavy aj kanály tu tvoria jednoliaty celok. Napojenie na diaľničnú a železničnú sieť, medzinárodné a mnohé lokálne letiská umožňujú vstup do mesta akýmkoľvek dopravným prostriedkom (ponorku nevyneímajúc).

Vancouver rozhodne bez zvyšku naplňa význam slov multinationálny, perspektívny, ale aj športový. Viac než dva milióny jeho obyvateľov tvoria prístahovalci azda z celého sveta. Na uliciach je možné vidieť ryšavých potomkov Keltov, čiernych

Afroameričanov aj svetlovlasých Škandinávov. V meste sú mešity, pagody, pravoslávne kostoly aj synagógy. Pomerne početnú skupinu tvoria národy z juhovýchodnej Ázie, ale nechýbajú ani temperamentní obyvatelia Latinskej Ameriky či oblastí okolo Stredozemného mora.

Slovanov reprezentujú najmä Poliáci, Rusi, ale aj Česi a Slováci. Každé z týchto etnik si so sebou prinieslo kúsok svojej kultúry, zvyky a postoje k životu. Na naše potešenie aj tradície svojej národnej kuchyne, pretože vo výprave sme sa všetci považovali za gurmánov a odborníkov v gastrónómii. Vancouver má totiž až neuveriteľne pestrú paletu reštaurácií, bufetov a iných stravovacích zariadení, ktorých sme si počas našej výpravy užívali dosýta.

Šport tvorí neodmysliteľnú súčasť koloritu tohto mesta. Je prítomný v každej fáze života priemerného obyvateľa Vancouveru. Začína sa kurzami pohybovej prípravy detí predškolského veku (tzv. diper-gym) a pokračuje plávaním a športovými hrami detí. Hodina telesnej výchovy je v školách každodennou realitou. Ktorákoľvek z mestských častí

Vancouveru má viac krytých kizísk a plavárni ako celé Slovensko, a tak tradičným spôsobom trávenia voľného času miestnych rodín je výlet na kajakoch, horských bicykloch či snežniciach. Pri športe sa obyvatelia tohto mesta zoznamujú, pravidelne stretávajú, uzatvárajú zmluvy a prostredníctvom neho získavajú aj finančné prostriedky na život. Kde inde na svete je totiž možné v ten istý deň lyžovať, potápať sa, plaviť sa na jachte či hrať golf v tričku s krátkymi rukávami?

Potápanie v meste

Z 37 miliónov obyvateľov Kanady je takmer 800-tisíc držiteľov potápačskej licencie. Táto skutočnosť

vysvetľuje, že v samotnom Vancouveri je okolo troch desiatok potápačských základní, obchodov, klubov a rôznych záujmových združení. Takmer bez výnimky ponúkajú na predaj kvalitný výstroj a bezchybné služby. Na zapožičanie tu väčšinou majú klasické duralové 80-kubikové fľaše, plnené však - na rozdiel od iných oblastí s "teplejšou vodou" - väčšinou nitroxovými zmesami. Záujemcovia o hlbšie potápanie tu bez problémov nájdu dvojčatá a plniarne TMX.

My sme potápanie v Kanade začali len zvolna, návštevou chýrneho akvária v mestskom parku. Ako potápači sme strávili dlhší čas pozorovaním žralokov v tropickej expozícii, ale aj obrovských juhoamerických sumcov v nádržiacich so sladkou vodou, imitujúcich amazonský prales. V otvorenej časti tu žijú takmer v rodinnej pohode veľké morské cicavce beluhy, orky aj delfíny. Ocenili sme aj lokálnu "pacifickú" časť, v

ktorej sme si mohli pozrieť takmer všetkých menších zástupcov fauny a flóry, a tak sa vlastne zoznámiť so živočíchmi, ktoré sme prišli do týchto vôd spoznávať.

Cates park, Indian Arm, Deep Cove a iné potápačské lokality sú prakticky v meste. Prvé "zoznamovacie" zostupy sme absolvovali v domácich podmienkach parku Whitecliff. Pohodlné parkovanie, piknikové stoly, informačné tabule, ale aj toalety a dokonca šatňu tu pravdepodobne považujú za štandard. Vstup do vody bol - podobne ako na mnohých ďalších miestach - z pláže, prekonaním naplavených kmeňov stromov impozantných rozmerov. Prvé prekvapenie nás čakalo ihneď po zanorení. Viditeľnosť vo vode aj tu, v tesnej blízkosti niekoľkomiliónovej metropoly, bola okolo 25 metrov.

Farba vody bola skutočne krásnym odtieňom smaragdovej zelene. Jej teplota sa pohybovala okolo 10-12 stupňov Celzia. Vo vode sme neboli hádam ani 10 minút, keď prišli prvé tulene. Tieto hravé tvory s neuveriteľne ľahkým pohybom nám, ťarbavým suchozemšťanom, uštedrili príučku o tom, čo vlastne znamená pojem "hydrodynamika". Aj napriek tomu sa nám až do konca ponoru páčila vzájomná komunikácia, pozostávajúca z umeleckého "vypúšťania bublín", cerenia zubov a rôzneho natáčania plutiev. Okrem lokálnych ponorov vo Vancouveri sme časový posun a aklimatizáciu prekonávali aj účasťou na rôznych podujatiach pomerne širokej, ale pritom aktívnej potápačskej komunity. Tak sme stihli aj zaujímavú prezentáciu miestneho "guru", špecializujúceho sa na žraloka ťžiabrového.

Záver článku a podobné reportáže nájdeš na stránke Klubu Aronnax. www.aronnax.sk/klub/potapali_sme_bc.php

ZADRŽÍM DYCH, OHNEM SA V PÁSE DO PRAVÉHO UHLA

PLÁVAJÚC NA POVRCHU S PLUTVAMI, VENTILUJEM PLŮCA, NADÝCHNEM SA Z HLBOKA

NOHAMI ŠVIHNEM NAHOR, VYTLAČÍM ICH Z VODY. ICH HMOTNOSŤ MA ZATLAČÍ NADOLA A UMOŽNÍ MI SA RÝCHLO ZANORIŤ

ZANÁRAŤ BY SA MALO S VYSTRETÝMI NOHAMI

AKO NÁHLE JE CELÉ TELO POD HLADINOU, ZAČNEM ZÁBERY PLUTVAMI A IHNEĎ VYROVNÁVAM TLAK V UŠIACH. VOĽNŤ RUKU DRŽÍM POD SEBOU

PLÁVAM POMALY BEZ NÁMAHY TAK, ABY SOM ŠETRIL S DYCHOM

BEZ ŤAŽKOSTÍ DOSIAHNEM HLĚBKU 4 METRE. NA PRVÉ PONORY JE TO DOŠŤ. VYNÁRAM SA V POLOHE SO ZDVIHNUŤOU HLAVOU A POKRČENÝMI KOLENAMI

1 TUPÝ UHOL

2 PREVRÁTENIE

3 MÁVANIE NOHAMI

1 PRÍLIŠ VYSUNUTÝ ZADOK

2 OHYB V KOLENÁCH A

3 PREDČASNÝ POHYB PLUTVAMI

- Cartoon

AK SI TO UROBIL SPRÁVNE, PONORIŠ SA LAHKO. NAJMA AK SI VEZMEŠ MALÉ ZÁVAŽIA. AK TI TO IDE ŤAŽŠIE NEPRIDÁVAJ SI ZÁŤAŽE, PRETOŽE SA TI BUDE ZLOŽITEJŠIE VYNÁRAŤ. NAMIESTO TOHO SA VYVARUJ CHYBÁM

ZANÁRAJ SA NA PLYTŠÍCH MIESTACH. POZORUJ RYBY A ĎALŠIE ŽIVOČÍCHY. PONOR NECH TRVÁ 15-30 SEKŮND. NAUČ SA ZODVIHNÚŤ SI Z DŇA MASKU, TRUBICU AJ PLUTVY

1 ABY SOM MAL STABILITU, DÁM SI CEZ RAMENÁ OPASOK SO ZÁŤAŽAMI

2 OBUJEM SI PLUTVY

3 POTREBUJEM ASI 40 SEKŮND, ABY SOM SA USTROJIL V HLĚBKE 4 M

4 PRITLAČÍM HORNÝ OKRAJ MASKY A ZAČNEM VYDYCHOVAŤ VZDUCH Z NOSA

NASADIM MASKU

5 ZAKLONÍM HLAVU A POKRAČUJEM VO VYDYCHOVANÍ NOSOM AŽ POKIAĽ VODA NEZAČNE VYTEKAŤ Z DOLNEJ ČASŤI MASKY. NESMIEŠ SKŮR PREDKLONIŤ HLAVU

NON

SME DOBRÉ NA TERAZ. NABUDÚCE TO BUDE ZLOŽITEJŠIE

SME PRIPRAVENÍ NA FLAŠE?

MARKO SKVELÉ! OVEĽA LEPŠIE AKO SOM SI PREDSTAVOVAL!

HRA JE HOTOVÁ

- Humor

Jesetery v mojom živote

Nie - naozaj to nie je ľahké. Napriek určitým skúsenostiam s potápaním v zakalenej a nie príliš priesvitnej vode, sa tu a teraz necítim celkom istá sama sebou. Som 1.000 km od domova, ležím na dne v hĺbke 6 metrov v nejakom čudnom, umelo vybudovanom rybníku...

Viditeľnosť je tak 1-1,5 metra. Čakám, kedy sa objaví ... Dýcham rýchlo, priam nekontrolovane a donekonečna si ako čakru opakujem, že som len na dohmat od Roberta a Karola. Aj keď majú obaja silné podvodné svetidlá, ich obrysové siluety vnímam len veľmi hypoteticky. A súčasne si už (po koľký krát) vravím, že tá moja "záložka" nie je pre náročnejšie potápanie a že by som mala konečne investovať do poriadnej lampy. Odrazu ma z úvah vytrhne akýsi tieň.

Už je snáď tu ? Dýcham ešte rýchlejšie. Hoci som bola na toalete pred ponorom (tak ako vždy)

až 3x cítim, pociťujem naliehavú potrebu si cvrknúť. A to sme vo vode presne 8 minút! A ďalší tieň na hranici viditeľnosti! Maská sa mi začína rosiť viac ako obvykle a pristihnem sa, ako zbesilo švihám lúčom svojej micro-baterky sem a tam. Súčasne pochopiteľne strácam aj tak chabý kontakt s partnermi a nastupuje "plaziaca" sa panika, keď ucítim, že sa mi niečo dotklo plutvy. Asi už priplávali....

Odrazu sa udiali dve veci súčasne. V temnote sa ako dve sviečky objavili baterky mojich spolubojovníkov a medzi nimi a mojou maličkosťou sa zjavilo telo najväčšej ryby akú som kedy v sladkej vode videla. Bol tu! Nádherný a trochu desivý kolos sivej farby preplával popred nás. Niektorá baterka ho lokalizuje a odkrýva minimálne 40-50 cm široké a cez 2 metre dlhé telo môjho prvého jesetera toho dňa. Nádherná ryba! A za ňou nasleduje ďalšia a znovu jedna a tak ďalej. Defilé rybích tiel so žralokovitými pohybmi.

Pred nami sa na dne rozvinie málo vídané divadlo. Premávajú sa tu akoby boli len obyčajnými ostriežmi a nie niekoľkometrovými kusmi. Sú všade okolo nás, nie sú plaché a určite ich je niekoľko desiatok. Obzerajú si nás z bezprostrednej blízkosti aj jemne narážajú do našich tiel. Asi preto, že nevedia plávať dozadu. Ústami jemne kĺžu po dne, ktoré akoby vysávali podložie rybníka v Ibbenbueren. Objavujú sa odrazu z temnoty, z nečakaných smerov z boku, zo zadu ba aj s popod môjho tela - a to je teda iná káva!

Postupne sa upokojujem a začínam si všímať odlišnosti medzi nimi. Vidím rozličné tvary hlavy a úst, farebné varianty aj charakter plutiev. Páčia sa mi ich dohora vykrútené "nosy" a šibalské dolu vytŕčajúce fúzy. Ale zazriem aj "modely" s plochým nosom či menej ostrými plutvami. A zazriem aj niekoľko do biela sfarbených jedincov.

Snažíme sa čosi aj fotiť, ale uvedomujem si aké sú príšerne tie naše kompakty pomalé. Filmovanie ide o čosi lepšie, ale asi budú mať naše vytvory ako obvykle skôr "dokumentačnú" než "umeleckú" hodnotu. Aj s už "prebudeným" aparátom (po tom čo rybu zazrieme) a namierime na ňu objektív, trvá po stlačení celú večnosť kým zaberie. Zmierujem sa (teraz už celkom pokojná) s tým, že na väčšine mojich snímok budú len chvosty či prípadne rozmazané chrbtové plutvy týchto krásnych tvorov. Ale zážitok to bol absolútne neskutočný !

... prerozprávala Jolana Adamová, čo má teraz v denníku pečiatku s jeseterom a je na ňu náležite hrdá...

Začínať sa vraj má čo najskôr...

Oči - tie vraj veľa prezradia ...

Stránku pripravujeme v spolupráci s redakciou slovenského potápačského portálu www.scuba.sk

- Klub

Do vody sme šiel v máji 2009. Potom si v pokoji odpočíval niekoľko sezón v hĺbke 7m v strede zátoky na seneckej Guláške. Pokojný a stále veselý s tým istým výrazom v tvári. Ale časy sa zmenili, polostrov sa stal neprístupným a náš Permoník zostal osamotený v hĺbine. Bolo nám ho tak trochu ľúto. Preto sme sa rozhodli ho vyhľadať a vytiahnuť. Nebolo to ľahké, pretože dno Gulášky v medzičase zarástlo vodnou flórou a vyzeralo teraz celkom inak. Po dlhom hľadaní sme ho našli "povaleného" na bruchu a takmer neviditeľného v hustom poraste. Vytiahli sme ho a očistili. Teraz stráži náš dvor. Ale neboj sa, na jar mu nájdeme dôstojné miesto pod vodou.

Vytiahli sme "nášho" trpaslíka

5 tipov na akcie centra Aronnax - Nov. 2011

1

Mestský zájazd - Budapešť, Maďarsko 4.- 6. november 2011

Začiatkom novembra navštívime metropolu našich južných susedov. Okrem "klasických" pamiatok a atrakcií sa vykúpeme v Szécsenyiho kúpeľoch, poobdivujeme Akvárium-Terárium a bude aj beseda s legendou maďarského jaskynného potápania.

2

Lodné safari k útesom Saint John's, Červené more - Egypt 12.-19. november 2011

Lodné safari v Červenom mori je vždy zážitkom. Najmä na takejto veľkej a pohodlnej lodi s akou pocestujeme. Navštívime "deravé" koralové útesy v južnej časti egyptského Červeného mora.

3

Badmintonový turnaj potápačských dvojíc - Trenčín sobota 26. november 2011

Opäť pôjdeme športovo zápoliť k spriatelnenému klubu potápačov z Trenčína. Dvojica hráčov musí byť pohlavne zmiešaná a jeden musí byť certifikovaným potápačom. www.aronnax.sk/klub/zucastnili_sme_sa_badmintonovy_turnaj.php

4

Mestský zájazd - Berlín, Nemecko 2.- 4. december 2011

Berlín má čo ponúknuť. Svetoznáme múzeá, galérie, budovy a miesta kadiaľ kráčala história. A k tomu jeden z najväčších Aquaparkov na svete so šmykľavkami aké si ešte nezažil!

5

Potápačská streda, Bratislava 7. december 2011

Ďalšie napínavé spoločné sedenie prinesie prezentáciu akcií z posledného obdobia. Potápačské stredy, (vždy prvá v mesiaci) sa uskutoční 7.12.2011 o 18.30 hod v reštaurácii Delfín, Ružová Dolina 18, Bratislava.

